Teknolojik Ürünlerin Bilinçli Kullanımı

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

KONU ÖZETİ

- **Bilinçli kullanım:** Bir teknolojik ürünün yapılış amacını ve kullanırken dikkat edilecekleri bilmek; onu doğru zamanda, doğru yerde ve doğru sürede kullanmaktır. Kullanım kılavuzunu okumak, fiş/fatura ve garanti belgesini saklamak bilinçli tüketicinin görevidir.
- **Dijital ayak izi:** Genel ağda yaptığımız alışveriş, gönderdiğimiz e-posta, sosyal medya paylaşımı gibi her işlemin bıraktığı izdir. **Unutulma hakkı:** Dijital ortamda paylaşılmış, uzun süredir kullanılmayan kişisel verilerin isteğimiz üzerine silinmesini isteme hakkıdır.
- **Dijital okuryazarlık:** Dijital ortamdaki bilgi ve mesajları doğru anlama, değerlendirme ve güvenli kullanma becerisidir. Dijital okuryazar kişi hesaplarının gizlilik ayarlarını yapar, güçlü şifre oluşturur, bilgilerin doğruluğunu farklı kaynaklardan kontrol eder.
- **Güvenlik kuralları:** Şifreni kimseyle paylaşma; doğum tarihi, ad gibi tahmin edilebilir şifreler kullanma. Tanımadığın kişilerden gelen bağlantılara tıklama. Kişisel bilgilerini ve fotoğraflarını herkese açık paylaşma. E-ticarette güvenilir siteleri kullan.
- **Sağlık ve güvenlik:** Aşırı ekran kullanımı bağımlılık, göz, duruş ve uyku sorunlarına, hareketsizliğe yol açabilir. Ekran karşısında dik oturulmalı, ara verilmelidir. Araç kullanırken telefonla uğraşmak kazalara neden olur. Enerji verimliliği yüksek (LED ampul, A sınıfı cihaz) ürünler tercih edilmelidir.

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1. "Dijital ayak izi" nedir?

2. Aşağıdaki şifrelerden hangisi **en güçlü** şifredir?

   A) 123456 B) Ali2014 C) k7!Rm_29qTz D) sifre

3. Aşağıdaki ifadelerin doğru (D) ya da yanlış (Y) olduğunu belirtiniz.

   (…) Şifremi en yakın arkadaşımla paylaşabilirim.
   (…) Tanımadığım kişilerden gelen bağlantılara tıklamamalıyım.
   (…) Genel ağdaki her paylaşım iz bırakır.
   (…) Ekran karşısında uzun süre ara vermeden oturmak sağlıklıdır.

4 Teknolojik bir ürün satın aldığımızda saklamamız gereken iki belge hangisidir?

A) Ürünün kutusu ve poşeti
B) Fatura (fiş) ve garanti belgesi
C) Reklam broşürü ve etiket
D) Mağazanın kartviziti ve takvim

5 Bilgisayar kullanırken doğru oturuş için dikkat edilmesi gereken iki kural yazınız.

6 Boşlukları doldurunuz.
(kullanım kılavuzu – unutulma hakkı – dijital okuryazarlık)
a) Bir ürünün nasıl kullanılacağını anlatan belgeye ..... denir.
b) Eski kişisel verilerimizin genel ağdan silinmesini isteyebilmemize ..... denir.
c) Dijital ortamdaki bilgileri doğru değerlendirme ve güvenli kullanma becerisine ..... denir.

7 Aşağıdakilerden hangisi cep telefonunun **bilinçsiz** kullanımına örnektir?

A) Acil durumda yardım çağırmak
B) Ders için güvenilir bir sitede araştırma yapmak
C) Ailesine ulaştığını haber vermek
D) Yolda yürürken ekrana bakıp karşıdan karşıya geçmek

8 Enerji tasarrufu için aydınlatmada hangi tür ampul tercih edilmelidir? Nedenini yazınız.

9 Sosyal medya hesabı olan bir kişinin güvenliği için yapması gereken iki şey yazınız.

10 Aşağıdakilerden hangisi teknolojinin aşırı kullanımının yol açabileceği sorunlardan biri **değildir**?

A) Kemiklerin güçlenmesi
B) Uyku düzeninin bozulması
C) Boyun ve sırt ağrısı
D) Göz yorgunluğu

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 Sütun grafiğinde bir öğrencinin bir haftalık günlük ekran süresi verilmiştir (temsilî veri).

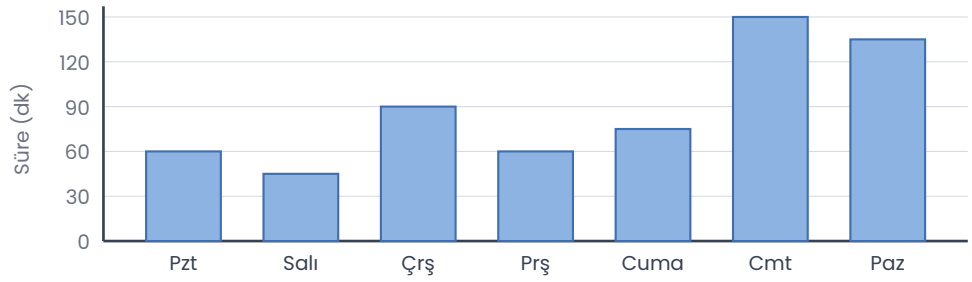

a) Öğrenci bu hafta toplam kaç dakika ekran karşısında kalmıştır?
b) Ailesiyle belirlediği günlük sınır 60 dakikadır. Hangi günlerde bu sınırı aşmıştır?
c) Hafta sonu (Cmt + Paz) toplam kaç dakika ekran karşısında kalmıştır?

12 Telefonunuza şu mesaj gelmiştir: "Tebrikler! Büyük ödülü kazandınız. Ödülünüzü almak için hemen bağlantıya tıklayıp kimlik bilgilerinizi girin."
Bu durumda ne yapmalısınız?

A) Bağlantıya tıklamadan mesajı silmeli ve durumu aileme söylemeliyim.
B) Mesajı arkadaşlarıma da göndermeliyim.
C) Hemen tıklayıp bilgilerimi girmeliyim.
D) Mesaja kendi şifremi yazarak cevap vermeliyim.

13 Aşağıdaki kartlarda verilen davranışları "bilinçli kullanım" ve "bilinçsiz kullanım" olarak sınıflandırınız.

1	2	3
Şarj dolunca cihazı prizden çıkarmak	Gece yatağında saatlerce video izlemek	Bulaşık makinesini tam dolu çalıştırmak
4	**5**	**6**
Oyun hesabının şifresini arkadaşına söylemek	Okuduğu haberi farklı kaynaklardan kontrol etmek	Sürücünün yolda mesajlaşması

14 Bir öğrenci tatil fotoğraflarını, evinin adresini ve okulunun adını herkese açık bir hesapta paylaşmıştır. Bu davranışın doğurabileceği iki tehlikeyi yazınız.

15 Yeni alınan bir çamaşır makinesinin kullanım kılavuzunu okumak neden önemlidir? İki gerekçe yazınız.

16 Aşağıdakilerden hangisi dijital okuryazar bir öğrencinin davranışı **değildir**?

A) Genel ağdaki bilginin doğruluğunu farklı kaynaklardan araştırmak
B) Güçlü şifre oluşturmak
C) Gördüğü her haberi kontrol etmeden paylaşmak
D) Gizlilik ayarlarını düzenlemek

17 E-ticaret (genel ağdan alışveriş) yaparken dikkat edilmesi gereken iki kural yazınız.

18 Araç kullanırken cep telefonuyla uğraşmanın tehlikesini açıklayınız.

19 "Unutulma hakkı" kişilere nasıl bir fayda sağlar?

A) Ödevlerini unutmayı
B) Başkalarının şifrelerini öğrenebilmeyi
C) Genel ağı sınırsız süre kullanabilmeyi
D) Eski ve kullanılmayan kişisel verilerin genel ağdan silinmesini isteyebilmeyi

20 Uzun süre televizyon ya da tablet karşısında hareketsiz kalmanın sağlığa iki zararını yazınız.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 Aşağıdaki metni okuyunuz.
"Efe, oyun oynadığı bir sitede tanıştığı ve kendini yaşıtı olarak tanıtan biriyle yazışmaya başladı. Bu kişi bir gün Efe'den evinin adresini ve annesinin telefon numarasını istedi. Efe bilgileri vermedi, durumu hemen ailesine anlattı ve kişiyi engelledi."
Metne göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Efe, kişisel bilgilerini paylaşmıştır.
B) Efe dijital ortamda güvenli davranmıştır.
C) Genel ağda tanışılan herkes güvenilirdir.
D) Efe'nin ailesi durumu öğrenmemiştir.

22 Tabloda iki ampul türüne ait bilgiler verilmiştir (temsilî veri).

	Eski tip ampul	LED ampul
Aynı ışık için harcadığı güç	60 birim	9 birim
Ortalama ömrü	1 000 saat	15 000 saat

a) LED ampul, eski tip ampule göre aynı ışık için kaç birim daha az güç harcar?
b) Bir LED ampul, eski tip ampulün kaç katı süre dayanır?
c) LED ampul kullanmanın aile bütçesine ve doğaya birer faydasını yazınız.

23 Akış şemasında genel ağda karşılaşılan bir bilginin doğruluğunu kontrol etme adımları verilmiştir. Soru işareti yerine hangi adım gelmelidir?

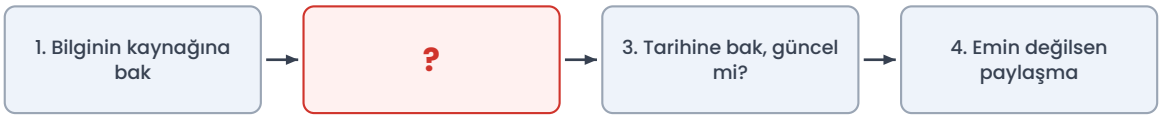

24 Bir öğrenci şöyle demiştir: "Paylaşımımı sildim, artık hiçbir yerde görünmez." Bu düşünce doğru mudur? Açıklayınız.

25 Aşağıdaki durumların hangisinde teknolojik ürün hem **güvenli** hem de **amacına uygun** kullanılmıştır?

A) Şarjdaki telefonla banyoda konuşmak
B) Deprem sırasında afet uygulaması üzerinden konum bilgisinin yardım ekiplerine gönderilmesi
C) Tanımadığı bir siteye banka kartı bilgilerini yazmak
D) Gece boyunca oyun oynamak

26 Bir aile, evdeki teknolojik ürünlerin bilinçli kullanımı için bir "aile sözleşmesi" hazırlayacaktır. Sözleşmeye yazılabilecek üç kural öneriniz.

27 Bir öğrencinin oyun hesabına başka biri girmiş ve oyun içindeki eşyalarını satmıştır. Öğrencinin şifresi, evcil kedisinin adıdır. Bu durumdan hangi sonuçlar çıkarılabilir? Öğrenci şimdi ne yapmalıdır?

28 "Teknoloji bağımlılığı" ile ilgili aşağıdakilerden hangisi **yanlıştır**?

A) Kişinin teknolojik araçları bırakmakta zorlanmasıdır.
B) Aile ve arkadaş ilişkilerini olumsuz etkileyebilir.
C) Yalnızca yetişkinlerde görülür.
D) Ders başarısını düşürebilir.

29 Teknolojik ürünlerin bilinçli kullanımı konusunda okulunuzda farkındalık oluşturmak için bir afiş hazırlayacaksınız. Afişinizin başlığını (sloganını) ve afişte yer alacak iki öneriyi yazınız.

30 Bir öğrenci her akşam yatağında geç saatlere kadar tabletle video izlemekte, sabahları okula yorgun gitmektedir. Bu öğrencinin hangi alanlarda sorun yaşaması beklenir? Öğrenciye iki öneri yazınız.

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**